Stor klimaaftale uden Kina, Indien og Rusland

Aftale om begrænsning af metangas og stop for skovrydning i Glasgow. Storinvestorer advarer store revisionshuse om klimaansvar

Udslip af metangas skal begrænses ved bl.a. mindre spild af naturgas ved olieudvinding. Her er det i Nigeria, hvor gassen afbrændes. Arkivfoto: Afolabi Sotunde/Reuters/Ritzau Scanpix

Gasudslip til skade for klima og økonomi er i Danmark uhyre beskedent. Men for USA's præsident, Joe Biden, er det et helt anderledes massivt problem. Han ser et globalt stop – eller en inddæmning – af udslip af metangas som en af klimakampens lavthængende frugter, som han nu sætter sig selv i scene for at plukke.

Aftalen om at reducere udslip af metan – den største komponent i naturgas – med 30 pct. i 2030 sammenlignet med 2020 var tirsdagens store nyhed på COP26 i Glasgow. Der er tillige en aftale blandt over 100 lande om at stoppe skovrydning senest i 2030. Begge aftaler skal nu tryktestes. Til skovaftalen følger 20 mia. dollar med den juridisk ikkebindende aftale, men der er kun få detaljer om, hvordan målet om først at stoppe skovrydning og derefter genplantning skal realiseres. En lignende aftale blev indgået i 2014, men med færre lande. Nu er bl.a. Kina, Brasilien og Rusland med i skovaftalen, og det betegnes i Glasgow som et stort fremskridt. 12 af de 20 mia. dollar skal komme fra 12 lande, mens private fonde tegner sig for resten – heraf 2 mia. dollar fra Bezos Earth Fund, der er stiftet af Amazons Jeff Bezos.

Umiddelbart er den gode nyhed, at over 90 lande står bag et fælles initiativ fra EU og USA om sammen at reducere metanudslippet. Det kan få en betydelig kortvarig effekt på de samlede udledninger, fordi metan er den gasart, der bidrager næstmest til opvarmningen af jorden og dermed klimaforandringer. Metan er i de to første årtier efter udslip rundt regnet 80 gange så skadelig for klimaet som CO2, men opløses derefter langt hurtigere end CO2 og andre drivhusgasser.

Den dårlige nyhed er, at hverken Rusland, Indien eller Kina er medunderskrivere på metangasaftalen. Til gengæld er Brasilien, en af de store metansyndere, med i det nye fælles løfte, der ifølge Joe Biden er den "mest effektive strategi, vi har for på kort sigt at reducere tempoet i den globale opvarmning." Om præsident Jair Bolsonaro i praksis vil leve op til sin underskrift, kan kun tiden vise. Foreløbig er han under voldsom international kritik for storstilet rydning af brasiliansk regnskov.

Metanbold til højrebenet

I dansk sammenhæng ligner metanaftalen en bold lige til højrebenet. Det danske udslip fra naturgasforsyningen er, skriver Dansk Gasteknisk Center i januar 2020, kun på 0,01 pct. af forbruget. Dertil kommer udslip fra olieproduktionen i Nordsøen, der ifølge Energiwatch betød et metanudslip på ca. 10.000 ton i 2020. Men med en ledsagende vurdering fra Det Internationale Energiagentur til samme medie om, at den danske "metanudledningsintensitet af produktionen er formentlig blandt de laveste på verdensplan." Opfølgningen, at der altid er plads til forbedringer, ligner en sætning fra skuffen med faste tilføjelser.

> *"Hvis I ikke advarer os om klimarisici hos de kunder, I reviderer, så sætter vi jer ud*

Så er der de danske køer, der ofte optræder i den danske klimadebat. De tegner sig ifølge Landbrug & Fødevarer for ca. 30 pct. af landbrugets officielle udledning af metan, men foderforsøg, der kan begrænse udslippet fra kobøvser og -prutter med måske 40 pct., er langt fremme.

I USA er fokus mindre på køer end på olie- og gasindustrien og på lossepladser. Det er Biden-regeringen, der med nye regler, som lanceres tirsdag, vil leve op til det nye globale løfte. Environmental Protection Agency (EPA) vil ifølge amerikanske embedsmænd i Joe Bidens delegation på ca. 1000 deltagere søge med frivillig deltagelse fra lossepladserne at indfange ca. 70 pct. af metanet, der kan bruges som brændstof. Ligeledes kommer der nye føderale krav til tilsyn med 425.000 miles med gasrørledninger, hvor langvarige læk betyder massive metanudslip.

Næste år skal gasledninger i byerne – der er på anslået 2,3 mio. miles, og ifølge kommentarer fra anonyme embedsmænd er "afgørende årsag til metanlæk" – også for første gang underkastes tilsynskrav. Endelig vil EPA, ligeledes for første gang, stille krav om inspektioner og reparationer af læk i oliekilder, der er etableret inden 2015.

Metangas er usynlig, men optræder ofte som et symbol på spild af ressourcer, når gas afbrændes ved såkaldt "flaring" ved olieudvinding, hvor den ledsagende gas ikke kan anvendes. EPA vil ikke direkte forbyde flaring, der klimamæssigt er et spørgsmål om pest eller kolera: Ved afbrænding forvandles metan til CO2, der skader klimaet i længere tid – afbrændes metanet ikke, skader det på kort sigt langt mere.

Advarsel til fire store revisorer

I strømmen af erklæringer fra Glasgow er det også iøjnefaldende, at verdens fire største revisionsvirksomheder får en klar advarsel fra en samlet gruppe af storinvestorer: hvis I ikke advarer os om klimarisici hos de kunder, I reviderer, så sætter vi jer ud.

De britiske chefer for Deloitte, EY, KPMG og PwC har modtaget en fælles henvendelse fra 24 institutionelle investorer – med i alt 4,5 billioner dollar under forvaltning – hvor man direkte anklager dem for ikke at have advaret om, hvorvidt deres kunder i regnskaberne har beregnet konsekvenserne af at bevæge sig mod en forretning med krav om nulemissioner.

Hvis de fire store i deres revision ikke går hårdere til kunderne for at få klarlagt deres klimarisici, kan de se frem til, at flere aktionærer vil stemme imod, at de fortsætter som revisorer.

Baggrunden for kritikken er ifølge ft.com, at tænketanken Carbon Tracker har beregnet, at der i 80 pct. af tilfældene i selv CO2-intensive virksomheder ikke er foretaget nogen klimavurdering.

"Virksomheder, der baserer deres revisionsantagelser på *business as usual*, risikerer at fremstille deres økonomiske position forkert," hedder det i brevet fra storinvestorerne.